

יומא עב

שאלה: מעיל שנים עשר מנא לך?
תשובה: דכתיב **וציית את אצייל האפוד כלייל תכלת** ויליף **תכלת תכלת** מפרוכת, מה להלן ששה - אף כאן ששה.
קושי: ונילף משוליו ורמוניו, מה להלן שמונה - אף כאן שמונה!
תירוץ: דנין כלי מכלי, ואין דנין כלי מתכשיט כלי.
קושי על התירוץ: אדרבה, דנין גופו מגופו, ואין דנין גופו מעלמא!
תירוץ: היינו דאמרינן: לשאר בגדים, שלא נאמר בהן שש.

שמות פרק כח פסוק לא
(לא) וְעָשִׂיתָ אֶת מְעִיל הָאֶפֶוד כְּלִיל תְּכֵלֶת:

אמירה: פרכת עשרים וארבעה ארבעה דשיתא שיתא - לא דינא ולא דיינא.

שמות פרק כו
(לא) וְעָשִׂיתָ פְּרָכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמֶן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מְעֵשָׂה חֹשֶׁב וְעָשָׂה אֹתָהּ כְּרִבִּים:

שאלה: חושן ואפוד עשרים ושמונה מנא לך?
תשובה: דכתיב **וציית חן מטא חסא כמעשה אפד תצענו (1) זנה (2) תכלת (3) וארמא (4) ותולעת שני (5) עשרין וארבעה, זנה ארבעה -** הא עשרין ותמניא.
קושי: ואימא זהב נמי ששה!
תירוץ 1: אמר רב אחא בר יעקב: אמר קרא **וקצץ פתימא**, פתיל פתילים הרי כאן ארבעה.

שמות פרק כח פסוק טו
וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מְשֻׁפָּט מְעֵשָׂה חֹשֶׁב כְּמְעֵשָׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמֶן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ:
שמות פרק לט פסוק ג
וַיִּרְקְעוּ אֶת פְּחֵי הַזָּהָב וַיְקַצֵּץ פְּתִילִם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ תוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ מְעֵשָׂה חֹשֶׁב:

תירוץ 2: רב אשי אמר: אמר קרא **לעשות בתוך התכלת ובתוך הארמא**.
היכי נעביד? נעביד ארבעה דתרי תרי $8=2 \times 4$ הוו להו תמניא, נעביד תרי דתרי תרי, ותרי דחד $2=1 \times 2 + 4=2 \times 2$ - ועשית שיהיו כל עשיותיו שוות.
דין: אמר רחבא אמר רב יהודה: המקרע בגדי כהונה - לוקה, שנאמר **לא יקרע**.
קושי: מתקיף לה רב אחא בר יעקב: ודילמא הכי קאמר רחמנא: נעביד ליה שפה כי היכי דלא ניקרע!
תירוץ: מי כתיב שלא יקרע?

שמות פרק כח פסוק לב
וְהָיָה כִּי רָאִשׁוּ בְּתוֹכֹוּ שֵׁפָה יְהִיָּה לְפָיו סָבִיב מְעֵשָׂה אֶרֶג כְּפִי תַחְרָא יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע:
דין: אמר רבי אלעזר: המזיח חושן מעל האפוד, והמסיר בדי ארון - לוקה, שנאמר **לא יזח ולא יסרו**.
קושי: מתקיף לה רב אחא בר יעקב: ודילמא כי קאמר רחמנא - חדקינהו ועבדינהו שפיר כדי שלא יזח ולא יסורו!
תירוץ: מי כתיב שלא יזח ושלא יסורו?

שמות פרק כח פסוק כח
וַיִּרְכְּסוּ אֶת הַחֹשֶׁן מִטְּבַעְתּוֹ מִטְּבַעְתּוֹ אֶל טְבַעַת הָאֶפֶד בְּפִתִּיל תְּכֵלֶת לְהִיּוֹת עַל חֹשֶׁב הָאֶפֶד וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶד:

סתירה בבדי הארון: רבי יוסי ברבי חנינא רמי:
כתיב **פֶּטַח הַאֲרוֹן יְהוָה הַבְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ** וכתוב **והוא את גדיו פֶּטַח**.
פתרון: הא כיצד? מתפרקין ואין נשמטין.

חיזוק לפתרון: תניא נמי הכי: **בטבעת הארץ יהיו הבדים. יכול לא יהיו זזין ממקומן - תלמוד לומר והוא את גדיו פֶּטַח, אי והוא את גדיו יכול יהיו נכנסין ויוצאין - תלמוד לומר פֶּטַח הארץ יהיו הבדים, הא כיצד? מתפרקין ואין נשמטין.**

שמות פרק כה פסוק טו

בְּטַבַּעַת הָאֲרוֹן יְהוָה הַבְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ:

שמות פרק כז פסוק ז

וְהוֹבֵא אֶת בְּדָיו בְּטַבַּעַת וְהָיוּ הַבְּדִים עַל שְׁתֵּי צְלָעַת הַמִּזְבֵּחַ בְּשָׂאת אֹתוֹ:

שאלה: אמר רבי חמא ברבי חנינא: מאי דכתיב **צִי אֶיִם צִי אֶיִם**,

תשובה 1: שעומדים דרך גדילתן.

תשובה 2: דבר אחר: עומדים - שמעמידין את צפויין,

תשובה 3: דבר אחר: עומדים, שמא תאמר אבד סברן ובטל סכויין - תלמוד לומר **צִי אֶיִם** - שעומדין לעולם ולעולמים.

שמות פרק כו פסוק טו

וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים:

שאלה: ואמר רבי חמא בר חנינא: מאי דכתיב **את כסא הכבוד הערת בקדש?**

תשובה 1: אלמלא בגדי כהונה לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט.

תשובה 2: רבי שמואל בר נחמני אמר דבי רבי שמעון תנא: בגדים שגורדין אותן כברייתן מכלייהן, ומשרדין מהן כלום, מאי היא? ריש לקיש אמר: אלו מעשה מחט.

קושי: מיתבי: בגדי כהונה אין עושין אותן מעשה מחט אלא מעשה אורג, שנאמר **מעשה ארז!**

תירוץ: אמר אביי: לא נצרכה אלא לבית יד שלהם. כדתניא: **בית יד של בגדי כהונה נארגת**

בפני עצמה ונדבקת עם הבגד, ומגעת עד פיסת היד.

שמות פרק לה

(יט) אֶת בְּגָדֵי הַשָּׂרָד לְשָׂרְתָּ בְּקֹדֶשׁ אֶת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת בְּגָדֵי בְנָיו לְכַהֵן:

הסבר על הארון: אמר רחבה אמר רב יהודה: שלש ארונות עשה בצלאל, אמצעי של עץ תשעה, פנימי של זהב שמונה, חיצון עשרה ומשהו.

קושי: והתניא **אחד עשר ומשהו!**

תירוץ: לא קשיא: הא - כמאן דאמר יש בעביו טפח, הא כמאן דאמר אין בעביו טפח.

שאלה: ומאי משהו

תשובה: זיר.

הסבר על הזר: אמר רבי יוחנן: שלשה זירים הן; של מזבח ושל ארון ושל שלחן.

- של מזבח - זכה אהרן ונטלו,
- של שלחן - זכה דוד ונטלו,
- של ארון - עדיין מונח הוא, כל הרוצה ליקח - יבא ויקח, שמא תאמר פחות הוא - תלמוד לומר **כי מלאכים ימלאו** (בהבנת התורה וחקיה ומשפטיה)

סתירה: רבי יוחנן רמי: כתיב **זר וקרין זיר**,

פתרון: זכה - נעשית לו זיר, לא זכה - זרה הימנו.

עוד סתירה: רבי יוחנן רמי: כתיב **ועשית לך ארון צל**, וכתוב **ועשית ארון צל**

פתרון: מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו.

שמות פרק כה

(י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמִתִּים וְחָצִי אֲרָכּוֹ וְאִמָּה וְחָצִי רַחְבּוֹ וְאִמָּה וְחָצִי קָמְתּוֹ:
(יא) וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבֵּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנֵנּוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָרְזָהב סָבִיב:

דברים פרק י פסוק א

בָּעֵת הַהִוא אָמַר ה' אֵלֵי פֶסֶל לָךְ שְׁנֵי לוּחַת אֲבָנִים כְּרָאשֵׁינִים וְעָלָה אֵלַי הַהָרָה וְעָשִׂיתָ לָךְ אֲרוֹן עֵץ:

עוד דרשה: **אמית ואחוז תצננו** אמר רבא: כל תלמיד חכם שאין תוכו כברו - אינו תלמיד חכם. המשך בעניין תלמיד חכם שאין תוכו כבורו: אביי ואיתימא רבה בר עולא אמר: נקרא נתעב, שנאמר **אל כי נתעב ונאלח איש שתי כאיש צלף**.

עוד בעניין הזה: אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מאי דכתיב **למה זה אחיר ביך כסיל לקנות חכמה ולב אין** - אוי להם לשונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בתורה, ואין בהן יראת שמים.

עוד בעניין הזה: מכריז רבי ינאי: חבל על דלית ליה דרתא, ותרעא לדרתיה עביד. עוד בעניין הזה: אמר להו רבא לרבנן: במטותא מיניכו, לא תירתון תרתני גיהנם.

עוד דרשה בעניין: אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב **ולאת התורה אשר עש משפ, זכה** - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה.

חיזוק לדבריו מדברי רבא: והיינו דאמר רבא: דאומן לה - סמא דחייא, דלא אומן לה - סמא דמותא.

עוד דרשה בעניין: אמר רבי שמואל בר נחמני: רבי יונתן רמי, כתיב **פקודי ה' ישרים משחיו לב** וכתיב **אמרת ה' צרופה, זכה** - משמחתו, לא זכה - צורפתו.

דרך אחרת לדרוש אותו דבר מהפסוק: ריש לקיש אמר: מגופיה דקרא נפקא, זכה - צורפתו לחיים, לא זכה - צורפתו למיתה.

דרשה נוספת בעניין: **יראת ה' שהורה צו מדת לצדק**, אמר רבי חנינא: זה הלומד תורה בטהרה. מאי היא? נושא אשה ואחר כך לומד תורה.

דרשה נוספת: **צדקת ה' נאמנה** אמר רבי חייא בר אבא: נאמנה היא להעיד בלומדיה.

דרשה בעניין בגדי כהונה ואריגי המשכן: **מצעה רקט מצעה חשב** אמר רבי אלעזר: שרוקמין במקום שחושבין.

עוד דרשה על פסוקים אלו: תנא משמיה דרבי נחמיה: **רוקט** - מעשה מחט, לפיכך פרצוף אחד. **חשב** - מעשה אורג, לפיכך שני פרצופות.

שמות פרק כו פסוק לו

ועשית מסד לפתח האהל ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם:

שמות פרק כו פסוק א

ואת המשפך תעשה עשור וריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב תעשה אתם:

באלו נשאלין באורים ותומים.

דרשה בנושא: כי אתא רב דימי אמר: בגדים שכהן גדול משמש בהן משוח מלחמה משמש בהן, שנאמר **ובגדי הקדש אשר לאהבן יהיו לבגדי אחריו** - למי שבא בגדולה אחריו.

